

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545–2549) ขึ้น โดยนำแนวคิดของทุกภาคส่วนในสังคมทุกระดับ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอนุภาค และระดับชาติ มาสังเคราะห์เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดเป็นวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ โดยชี้กรอบทิศทางของการพัฒนาประเทศที่สังคมไทยยอมรับร่วมกัน และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ในแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมและให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้าน คน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9, 2545. หน้า ๗)

นอกจากนี้รัฐบาลยังตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาประชากรในชาติโดยเฉพาะประชากรในวัยเรียนและวัยก่อนเรียน ซึ่งเป็นวัยที่มีความสำคัญของแต่ละบุคคล เพราะหากเขาเหล่านั้นไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นไปอย่างดีและมีระบบตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิตแล้ว ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของคนในประเทศและความมั่นคงก้าวหน้าของประเทศชาติโดยส่วนรวม(วีระชัย ศรีเมือง, 2532. หน้า 1)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กมีหลายประการ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ ปัจจัยด้านสุขภาพ ด้านอนามัย ด้านอาหารและโภชนาการ ซึ่งด้านอาหารและโภชนาการนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสุขภาพ สำหรับการวางรากฐานในการพัฒนาร่างกายและสติปัญญาของเด็ก โดยเฉพาะเด็กในวัยเรียน (ฤาเดช เกิดวิชัย, 2531. หน้า 1) มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นวัยที่มีกิจกรรมประจำวันมากมาย เช่น การเล่น การเรียน และการออกกำลังกาย กิจกรรมต่างๆเหล่านี้ต้องใช้พลังงานในร่างกายอย่างมาก ซึ่งสิ่งที่ก่อให้เกิดพลังงานและสามารถทดแทนสิ่งที่สึกหรอของร่างกายได้ดี คือ อาหารที่รับประทานในแต่ละมื้อ ถ้าเมื่อใดก็ตามที่เด็กในวัยเรียนขาดการรับประทานอาหารกลางวันติดต่อกันเป็นเวลานาน หรือรับประทานอาหารไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพแล้ว สิ่งที่จะเกิดตามมา

ก็คือ ปัญหาด้านภาวะทุพโภชนาของเด็ก (สมศรี เลิศทวีเดช, 2535, หน้า 2) และถ้าเด็กในวัยเรียนรับประทานอาหารเช้าไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายแล้วนั้น ก็จะทำให้เด็กขาดโอกาสในการเจริญเติบโตเต็มตามศักยภาพทั้งทางด้านร่างกาย และสติปัญญา ขาดพลังและสมาธิในการเรียน เกิดปัญหาด้านการขาดเรียนและปัญหาด้านการเจ็บป่วยตามมาอีกด้วย (हरुทัย อารีวงศ์., 2534, หน้า 43)

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษา ได้พยายามจัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านสุขภาพ อนามัยของนักเรียน เช่น โครงการอนามัยนักเรียน โครงการส่งเสริมสุขภาพและโครงการอาหารกลางวัน เป็นต้น ซึ่งโครงการอาหารกลางวันเป็นโครงการหนึ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษ เพราะเป็นโครงการที่ช่วยแก้ไขปัญหาด้านภาวะทุพโภชนาของนักเรียนโดยตรง และช่วยให้นักเรียนขาดแคลนที่เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอาหารกลางวันรับประทานทุกวัน โครงการอาหารกลางวันของกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินงานมาอย่างมุ่งมั่นเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533, หน้า 1) และได้เริ่มจัดทำโครงการอาหารกลางวันขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2495 – 2523 โดยดำเนินการในโรงเรียนเพียง 1,759 โรงเรียน หลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2525 ได้ขยายโครงการและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายที่จะรณรงค์ให้โครงการประสบความสำเร็จ ทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพ ก่อนวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2530 ภายใต้อำนาจที่ว่า “ฉลอง 60 พรรษาหมาราชฯ เด็กประถมศึกษา ไม่หิวโหย” และในช่วงปีงบประมาณ 2530 รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณถึง 120 ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการนี้ภายใต้หลักการที่ว่า “นักเรียนทุกคนมีอาหารกลางวันรับประทานอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533, หน้า 18)

ด้วยตระหนักว่าการจัดอาหารกลางวันในสถานศึกษา เป็นการสนับสนุนขั้นพื้นฐานที่จะทำให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการเรียน และการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายและสติปัญญา รัฐบาลจึงได้ตรากฎหมายเป็นพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2535 มีวงเงินกองทุน 6,000 ล้านบาท เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงด้านอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน อย่างไรก็ตาม ดอกผลของกองทุนดังกล่าวยังไม่สามารถดูแลให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันได้อย่างทั่วถึง นักเรียนอีกนับล้านคนทั่วประเทศที่มาจากครอบครัวที่ยากจน ซึ่งขาดแคลนอาหารกลางวัน จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องจัดการดูแลด้านอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนทุกคน คณะรัฐมนตรีได้มีมติอีกเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2542 กำหนดให้ “การส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันทุกวันเป็นนโยบาย

สำคัญของรัฐบาล” โดยเห็นชอบให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันอิ่มทุกวัน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543. หน้า 5)

การประเมินโครงการอาหารกลางวันในช่วงระยะเวลาดำเนินการที่ผ่านมา ของสำนักงานงบประมาณ ที่ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยโภชนาการและสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลทำการประเมิน พบว่า ยังมีปัญหาอีกหลายด้านที่ทำให้โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาไม่ประสบความสำเร็จได้แก่ ปัญหาเงินสนับสนุนจากกองทุน ซึ่งการบริหารจัดการยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในพระราชบัญญัติกองทุนอาหารกลางวัน และการจัดสรรงบประมาณยังกระจายไปไม่ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดทำโครงการอาหารกลางวัน ปัญหาด้านการดำเนินงาน ยังขาดการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ขาดการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามสภาพจริงและการประเมินผลโครงการอาหารกลางวันยังไม่ต่อเนื่อง ปัญหาด้านบุคลากรนั้น ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันทั้งในระดับประเทศ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและในระดับสถานศึกษา ปัญหาการแก้ไขภาวะทุพโภชนาภาพประสิทธิภาพในการลดขนาดของปัญหาภาวะทุพโภชนาภาพยังไม่เต็มตามศักยภาพของงบประมาณที่ลงทุนไป เม็ดเงินส่วนใหญ่ไปแบกรับภาระทดแทนการจ่ายเงินของผู้ปกครอง ซึ่งเด็กยังได้อาหารคุณภาพไม่ดีพอ การจัดสรรงบประมาณ 6 บาท ต่อคน ต่อวัน ที่สนับสนุนอยู่ยังไม่เอื้อให้ได้คุณภาพอาหารตามเป้าหมาย เมื่องบประมาณการสนับสนุนยังไม่เพียงพอ ประสิทธิภาพในการลดขนาดของปัญหาภาวะทุพโภชนาภาพก็ยังไม่ดีขึ้น (สำนักงานงบประมาณ, 2546. หน้า 10-14)

ขณะเดียวกันจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก็เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน และปัญหาด้านภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ได้สรุปปัญหาและอุปสรรค ไว้ว่า ด้านการบริหารโครงการอาหารกลางวันและการจัดการ ยังขาดบุคลากรในการจัดทำอาหารกลางวัน ประกอบกับสถานที่และอุปกรณ์มีไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษายังต้องเสียงบประมาณในการจ้างบุคคลภายนอกมาจัดทำอาหารกลางวัน อีกทั้งยังขาดอุปกรณ์ในการเก็บรักษาอาหาร และขาดการถนอมอาหารที่ถูกต้อง วัตถุประสงค์ในการจัดทำอาหารกลางวันนั้นอยู่ไกลไม่สะดวกต่อการจัดซื้อและมีราคาแพง ครูที่ทำหน้าที่สอนต้องมาดำเนินการจัดทำอาหารกลางวันควบคู่กันไปด้วยจึงทำให้เสียเวลาในการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารโครงการและการจัดการยังไม่เป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของ

โครงการอาหารกลางวัน เจ้าหน้าที่อาหารกลางวันขาดความรู้ในการดำเนินการ และ ด้านเงินลงทุน ทุนอาหารกลางวันยังมีไม่เพียงพอ ราคาอาหารสดและอาหารแห้งมีราคาสูงซึ่งทางสถานศึกษาจำหน่ายแล้วขาดทุน งบประมาณที่ทางโรงเรียนได้รับเป็นค่าอาหารกลางวัน 6 บาทต่อคนต่อวันยังน้อยไป ต้องขอรับบริจาคเงินทุนและอุปกรณ์การจัดทำจากบุคคลทั่วไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา, 2546. หน้า 41)

สภาพและปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา น่าจะมีการสำรวจอย่างละเอียดทั้งด้านปัจจัยด้านกระบวนการและด้านผลผลิต และควรศึกษาถึงปัญหาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นทั้งในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เพราะยังมีความสลับซับซ้อนอีกมากมาย ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาในหัวข้อเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในครั้งนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวัน ใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวัน ใน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึง สภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวัน ในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่

2. การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึง ความแตกต่างของสภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่

3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับใช้ในการแก้ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาต่อไป

4. ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

1.1 การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา ตามขอบเขตที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และศึกษาปัญหาในการบริหารโครงการอาหารกลางวัน 3 ด้าน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 416 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 416 คน รวมประชากร ทั้งสิ้น 832 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 272 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน จำนวน 272 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 544 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน

3.1.2 ที่ตั้งของสถานศึกษา

3.1.2.1 เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

3.1.2.2 เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา

3.2.1 ด้านปัจจัย ได้แก่

3.2.1.1 บุคลากร

3.2.1.2 งบประมาณ

3.2.1.3 การจัดการและข้อมูลสารสนเทศ

3.2.1.4 อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

3.2.2 ด้านกระบวนการ ได้แก่

3.2.2.1 การวางแผน

3.2.2.2 การดำเนินงาน

3.2.2.3 การตรวจสอบและประเมินผล

3.2.2.4 การปรับปรุง

3.2.3 ด้านผลผลิต ได้แก่ ผลที่นักเรียนได้รับจากโครงการอาหารกลางวัน

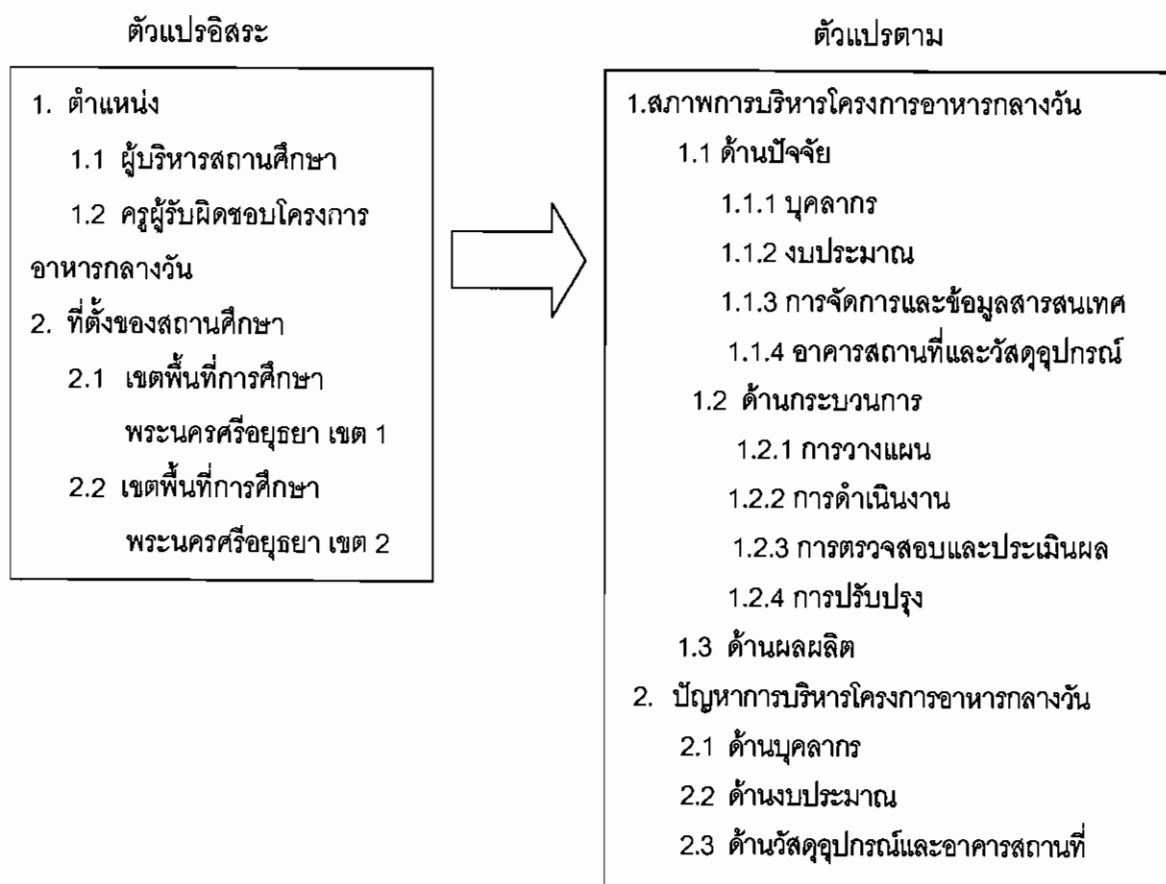
3.2.4 ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวัน

3.2.4.1 ด้านบุคลากร

3.2.4.2 ด้านงบประมาณ

3.2.4.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวัน หมายถึง แนวปฏิบัติตามสภาพที่เป็นอยู่จริงของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ การจัดการ และข้อมูลสารสนเทศ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

1.1.1 บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน และผู้ประกอบอาหาร

1.1.2 งบประมาณ หมายถึง เงินที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง และประชาชนในชุมชน

1.1.3 การจัดการและข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลด้านโภชนาการและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงการอาหารกลางวัน

1.1.4 อุปกรณ์และอาคารสถานที่ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ และสถานที่ที่ใช้เกี่ยวกับกิจการโครงการอาหารกลางวัน

1.2 ด้านกระบวนการ หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบและประเมินผล และการปรับปรุง

1.2.1 การวางแผน หมายถึง การร่วมมือกันของบุคลากรในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและเป้าหมายของงาน กำหนดแนวทางการเชื่อมโยงและประสานการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา ในการกำกับ ติดตาม การประเมินผลและรายงานผล ไว้อย่างชัดเจน

1.2.2 การดำเนินงาน หมายถึง ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน โดยมีการประชุม ชี้แจง เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ การส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม

1.2.3 การตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล การวางกรอบในการประเมินผลการดำเนินงาน การจัดหาหรือจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลในการตรวจสอบคุณภาพของงานและสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.2.4 การปรับปรุงงาน หมายถึง การจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้าน การวางแผนในระยะต่อไป

1.3 ด้านผลผลิต หมายถึง ผลที่นักเรียนได้รับจากการจัดทำโครงการอาหารกลางวัน เช่น สามารถแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาของนักเรียนได้ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากโครงการอาหารกลางวันไปใช้ในชีวิตประจำวัน และผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดทำโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา

2. ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวัน หมายถึง ข้อขัดข้องของการดำเนินงานในการจัดหาอาหารให้แก่ นักเรียนในสถานศึกษาได้มีอาหารกลางวันรับประทาน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์

2.1 ด้านบุคลากร หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน ขาดครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน และ ขาดผู้ประกอบการ

2.2 ด้านงบประมาณ หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากสถานศึกษามีเงินทุนในการจัดทำโครงการอาหารกลางวันน้อย งบประมาณมาล่าช้า จำหน่ายอาหารแล้วขาดทุนและอาหารสดและอาหารแห้งมีราคาแพง

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากการขาดอุปกรณ์ในการจัดทำโครงการอาหารกลางวัน สถานที่จัดทำไม่เป็นเอกเทศ และขาดแคลนน้ำในการประกอบอาหาร

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการสอนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เปิดสอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม)

4. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม)

5. ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน หมายถึง ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

6. สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 หมายถึง สถานศึกษาที่อยู่ในเขตบริการครอบคลุมใน 9 อำเภอ ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา ท่าเรือ นครหลวง บางปะหัน ภาชี มหาราช วังน้อย อุทัย และบ้านแพรก

7. สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 หมายถึง สถานศึกษาที่อยู่ในเขตบริการครอบคลุมใน 7 อำเภอ ได้แก่ เสนา บางปะอิน บางบาล บางซ้าย ผักไห้ บางไทรลาด และบัวหลวง

สมมุติฐานของการวิจัย

1. สภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน แตกต่างกัน
2. ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน แตกต่างกัน
3. สภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 แตกต่างกัน
4. ปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 แตกต่างกัน